

UDENRIGSMINISTERIET

Tale til brug for udenrigsministeren ved besvarelse af URU, samrådsspørgsmål A, den 6. september 2019

URU alm. del, samrådsspørgsmål A

Samrådsspørgsmål A: Ministrene bedes redegøre for regeringens holdning til såkaldte syrienskrigere med dansk statsborgerskab, herunder redegør for den proces, der ledte frem til, at en 13-årig dreng blev hentet ud af en lejr i Syrien. Ministrene bedes også svare på, hvem der traf den endelige beslutning om at hente drengen ud, om den tidligere regerings ministre var involveret, og/eller om den kongelige undersøger var involveret? Hertil bedes ministrene redegøre for, om forældre får større mulighed for at komme til Danmark, når deres børn først er hjulpet hertil?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Espersen (DF)

Det er aftalt, at udenrigsministeren indleder besvarelsen med en gennemgang af forløbet i den konkrete sag, hvorefter justitsministeren får ordet med henblik på at fremlægge regeringens linje over for fremmedkrigere. Herefter gives ordet tilbage til udenrigsministeren for en nærmere uddybning af regeringslinjen i forhold til børn.

Besvarelse

Tak for samrådsspørgsmålene og for ordet.

Det er aftalt, at jeg starter med at besvare den del af spørgsmålet, der omhandler evakueringen af den 13-årige dreng.

Herefter vil justitsministeren redegøre for regeringens linje over for fremmedkrigere, der er udrejst fra Danmark.

Afslutningsvis vil jeg knytte nogle bemærkninger til regeringens linje i sagerne med tilbageholdte børn i det nordøstlige Syrien.

Men lad mig som sagt starte med at besvare den del af spørgsmålet, der omhandler evakueringen af en 13-årig alvorligt såret dreng med dansk statsborgerskab.

[Evakueringen af en 13-årig dansk dreng]

Beslutningen om evakuering af drengen blev truffet medio juni af Udenrigsministeriet efter en grundig belysning af sagens humanitære, sikkerhedsmæssige og retlige aspekter. Belysningen blev foretaget med input fra øvrige relevante myndigheder i Myndighedsgruppen vedrørende fremmedkrigere udrejst fra Danmark. Belysningen skete på grundlag af de kriterier, som den tidligere regering fremlagde på to åbne samråd den 27. marts i år i henholdsvis Udenrigsudvalget og Udlændinge- og Integrationsudvalget.

I belysningen indgik ud over de sikkerhedsmæssige og retlige aspekter også det humanitære hensyn, at drengen havde akut behov for medicinsk behandling, som ikke kunne tilbydes i det nordøstlige Syrien. Uden denne behandling ville drengens tilstand have udviklet sig livstruende. Den medicinske evakuering skete med morens samtykke.

Jeg forstår, at de daværende, fungerende ministre for de myndigheder som indgår i Myndighedsgruppen vedrørende fremmedkrigere udrejst fra Danmark på forhånd blev orienteret om beslutningen. Det vil sige udenrigsministeren, justitsministeren udlændinge- og integrationsministeren samt forsvarsministeren.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt forhandlingslederen var involveret i beslutningen, skal det indledningsvis understreges, at en forhandlingsleder ikke har kompetence til at træffe beslutninger på de fungerende ministres områder.

Statsministeriet har oplyst, at en forhandlingsleder efter praksis orienteres om forskellige væsentlige sager, som der træffes beslutning om i tiden efter et valg, og indtil en ny regering er dannet. Det gælder også sager af fortrolig karakter.

Baggrunden herfor er den særlige parlamentariske situation, hvor regeringen er et forretningsministerium.

Statsministeriet har oplyst, at Statsministeriet af principielle grunde ikke finder at burde oplyse nærmere om indholdet af drøftelser med og orienteringer af en forhandlingsleder.

Endelig spørges der til, om *forældre får større mulighed for at komme til Danmark, hvis først deres børn er hjulpet hertil?*

Først og fremmest er det vigtigt, at slå fast, at Danmark ikke har nogen generel retlig forpligtelse til aktivt at arbejde for at bringe danske fremmedkrigere til Danmark. Det gælder også for forældre, uanset om deres børn måtte være blevet hjulpet til Danmark.

Det kan dog ikke afvises, at der i helt særlige konkrete tilfælde kan opstå en situation, hvor danske myndigheders bistand til at bringe et barn af en fremmedkriger til Danmark kan skabe en forpligtelse til også at yde bistand til barnets forælder.

Det vil dog høre til de absolutte undtagelser, og vil forudsætte at der består et helt særligt afhængighedsforhold mellem barnet og den pågældende forælder. Det kan efter omstændighederne være tilfældet i forhold til en mor til et spædbarn, der stadig ammes. I en sag med et ældre barn vil der derimod næppe være et sådant afhængighedsforhold.

[Ordet gives til Justitsministeren]

Jeg vil nu give ordet til justitsministeren.

[Efter justitsministerens besvarelse gives ordet til udenrigsministeren for en beskrivelse af regeringens linje ift. tilbageholdte børn]

Lad mig afslutningsvis knytte et par ord specifikt til de sager, hvor der er børn involveret. De sager gør ondt.

Lad mig slå fast: Der findes ingen tilgivelse for de forældre, som tog deres børn med ned til Islamisk Stats dødsrige, eller som har fået børn dernede. De har påført deres børn den værst tænkelige

start på livet. Det er en situation, som forældrene har skabt, og som forældrene nu må tage ansvaret for. De har vendt Danmark ryggen.

Det kan ikke udelukkes, at den helbredsmæssige situation for det enkelte barn i nogle tilfælde vil kunne udvikle sig på en måde, der ekstraordinært kan give anledning til handling fra dansk side. Et barn, der er ledsaget af dets mor vil dog som udgangspunkt alene søges evakueret, hvis barnet befinder sig i en alvorlig helbredssituation, som ikke kan behandles lokalt, og som ubehandlet enten kan udvikle sig livstruende eller kan volde alvorlige, permanente mén. Et sådant eksempel så vi i sagen med den sårede dreng med dansk statsborgerskab, der blev evakueret i juni. Men evakuering af et barn, der opholder sig i en af lejrene med sin mor, vil have undtagelsens karakter og kræve at moderen samtykker til adskillelsen fra sit barn.

Nogle børn er særligt sårbare. Det gælder forældreløse, der i sagens natur har helt særlige beskyttelsesbehov, som ikke kan imødekommes dér, hvor de befinder sig. Disse børn skal vi hjælpe, i det omfang det er muligt uden at kompromittere Danmarks sikkerhed. Det gælder børn af danske statsborgere og børn, hvis nærmeste slægtninge er i Danmark, og hvor barnet kan opnå lovligt opholdsgrundlag her i landet efter gældende regler.

De svære sager med børn er vi ikke alene om. Vi kan samtidig konstatere, at andre lande i EU og i den nordiske kreds har tilgange, der i hovedtræk flugter med den måde, Danmark håndterer sagerne på. Men området er komplekst. Derfor prioriterer vi naturligvis en god og tæt dialog med andre lande om håndtering af de svære sager med børn. Det gælder ikke mindst vores nordiske naboer.

Tak for ordet.